

הרופא ובית המרקחת

שנים רבות שכן בית המרקחת בפנינה מרוחקת מקופת החולים. אני זוכר כי הורי התביישו לשאול את הרופא היכן נמצא המקום שמא אין זה מכבודו של רופא לענות על שאלות כגון אלה, והרופא מצדו, גם אם הבין כי הורי רוצים לשאול זאת, לא מסר להם את המידע אף על פי שברור היה כי יודע ידע את התשובה.

קירח היה אותו רופא, והמשקפיים שהיו מונחים בקצה אפו הבלוטו את בהירות פניו ותרמו לסמכותיות שאפפה אותו. קור רוחו בלט והותיר רושם לא נשכח. היה זה מן המפורסמות כי מצוי הוא בענייני רפואה, אך תחושה נוספת רווחה אצל שכנינו, באי מרפאתו, כי מצוי הוא יותר מכולם גם בעניינים אחרים - אותם עניינים שברומו של עולם, שהורי ושכנינו סברו כי אינם מסוגלים להבין בשמותם - ואם כך הרבה, הרי שאין ראוי לשאול בענייני דיומא, כגון היכן נמצא בית המרקחת.

חלפו עשרות שנים, ובאחד הימים עשיתי דרכי מקופת החולים אל בית המרקחת (שמיקומו נותר בעינו) על מנת להביא תרופות אחרות להורי (שעתה טופלו אצל רופאה צעירה). הלכתי בדרכי והרהורים פקדוני: מהן תרופות; מי יצרן; כיצד אירע שתואמות הן את מחלותינו ומיחושינו. הרהרתי גם בהורי וביחסם לתרופות - מה חושבים הם על אודותיהן; האם שמחים הם עליהן כעל הלחם והמים; האם שמחים הם עליהן כעל יתר נפלאות ההווה, שכמו מתאימה את עצמה אל צרכינו כדי להסב לנו סיפוק נפש. כך הרהרתי, והרהורי הובילוני לאותו רופא. מה חושב הוא על התרופות; האם גם הוא רואה בהן מתת אל או שמא סבור הוא כי ברוב עמל וידע הפיקו אותן רופאים וחוקרים ממולחים; ובכלל, היכן הוא ומה מעשיו היום.

הנה, בעודי מהלך כך בדרכי, ניגש אלי איש בא כימים ובידו מרשם. (פעמים רבות ניגשים אלי אנשים ברחוב לשאול לעזרה.) מפני כבודו של איש קשיש זה אחזתי בזרועו לאות קרבה והטיתי אליו את ראשי כמבקש לשמוע את שאלתו, והוא שאלני בקול עייף אם יודע אני היכן נמצא בית המרקחת של קופת החולים. אמנם הסבירו לו, אמר בלאות, אך מן ההסברים שקיבל אין עולה בידו לאתר.

החילותי מסביר לו, ואף על פי שחשתי כי מתרכז אני בעצמי המסביר לו יותר מאשר בו - במראה גופו ובאישיותו - משכו ביותר את תשומת לבי משקפיו שהבליטו את בהירות פניו והצריכוני להתבונן בו ולבחון מקרוב. אט-אט הסתלק מלבי הספק - איש ישיש זה הזקוק לעזרתי אותו רופא הוא. הוא ולא אחר.

לא רציתי לתת את דעתי על השאלה מה מקרי ומה הכרחי בעולמנו, אך שאלה מטרידה - אם רק יד המקרה כיוונה לכך כי חוזר על עצמו צירוף שבו נוטלים חלק הורי, אנוכי, הרופא וחוסר האונים בשאלת מיקומו של בית המרקחת - שאלה זו לא הניחה לי.

באותו לילה חלפו בי מחשבות רבות. תחושות חריפות של הכרחיות

ומקרייות תקפוני זו אחר זו חזו בתוך זו, וזיכרונות ילדות חריפים, כפי שרק זיכרונות ילדות יכולים להיות, עלו בי ונטעו בי שוב תערובת של הרגשות קוטביות: ההרגשה כי טוב, טוב שההווה יוצאת מן הכוח אל הפועל, נתערבבה בהרגשה הפוכה כי לא טוב, לא טוב שהטוב סופו להפסד, ומה צר שהעתידי לא יהיה כעבר. באחת חשתי כילד ממש וכמבוגר החש עצמו כילד, וראיתי את עצמי כמבוגר הרואה את הילד שבו וכילד הרואה את המבוגר, ותהיתי מה נשתנה בי מאז אותם ימים שבהם גמעתי משתי כפות ידי מים צוננים, שהאמנתי שבאים היישר מגן עדן, ועד היום שמיטשטשת אצלי ההבחנה בין עונות השנה. מחשבותי סבבו ונסכו והגיעו עד אלינו עצמנו, אל גופנו העשוי חללים-חללים נקבים-נקבים ואל הצרכים היומיומיים שבלעדיהם אין לנו ולו סיכוי קלוש. נזכרתי בחוסר האונים של הורי אל מול קור רוחו של הרופא היודע בדברים שברומו של עולם עד שהבושה שבלבם מנעה מהם לשאול על אודות ענייני דיומא שדווקא בפגישתי זו עמו חשתי עמוקות כי כה פגיע הוא אותו קור רוח, עד כי לעתים לא יימצא כלל לסייע בידינו.

כך הרהרתי בחוסר האונים של הרופא, שנקלעתי בדרכו וסייעתי בידיו, ודמותו עלתה חליפות לנגד עיני, עד שחשתי כי גרוני יבש וכי צמא אני צימאון עז. ניגשתי לכיור המטבח, וכבילדותי פתחתי את הברז, הנחתי את כף ידי תחת המים הזורמים, הצוננים, ובעודי גומע מהם בשקיקה חשתי כי מרווה אני לא רק את צימאון הגוף אלא אף את צימאון הנפש. עושר-אונים אפף אותי, וגוף ונפש, עבר ועתי, ילדות ובגרות, זקנה ונעורים, זיכרון העבר וחזויות ההווה - כולם יחדיו נתערבבו אצלי לאחד.

חזרתי לאחרי רגוע מעט ושקול יותר. התיישבתי בקצה מיטתי, ומבטי נישא אל השמים הנשקפים מחלונני ואל הסדר הנצחי שבו הציב בהם אלוהים את הכוכבים. גם סדר זה הוא מנפלאות ההווה, שכמו מתאימה את עצמה לצרכינו כדי להסב לנו סיפוק נפש, חשבתני, ואט-אט חזר אלי קור הרוח האופייני לתקופתנו, הוא אותו קור רוח שאפף את הרופא בצעירותו (ושאולי בגינו נעשה רופא). חשבתני כי המרב שאותו יכול אני לומר הוא כי נקודת מבטי כילד לא הומרה כיום בנקודת השקפה אחרת, ובכל זאת צר לי. צר לי שנאלץ אני להחזיק בה עתה לא כילד המרגיש שהמים המרווים את הנפש בעושר-אונים באים מגן עדן אלא כמבוגר שעדיין מרגיש שהמים באים מגן עדן אך יודע שהם באים מן הכינרת.

מתוך ספר שבכתובים. צדוק עלון - ילד ירושלים, כותב שירה ופרוזה. ספרו עמוד-שניים ליום - רומן היונק ממשנתו של שפינוזה ושחר את רעיונותיו הפילוסופיים בהגיגי המחבר - ראה אור בהוצאת עמדה.